

Φειροφάγος εἰσὶν, ἀπὸ τοῦ αὐχμοῦ καὶ τοῦ πένου λαβόντες 499· τούνομα. Πλησίον δὲ καὶ οἱ Σοάνες, οὐδὲν βελτίους τούτων τῷ πάντῳ, δινάμει δὲ βελτίους, σχεδὸν δὲ τι καὶ κράτιστοι κατὰ ἄλλους καὶ δύναμιν· διναγένουσι γόνυν τῶν κύκλων, τὰς ἄκρας τοῦ Καυκάσου κατέχοντες, τὰς ὑπέρ τῆς Διοσκουριάδος. Βασιλέα δὲ ἔχουσι, καὶ συνέδριον ἀνδρῶν τριακοσίων· συνάγουσι δὲ, ὡς φασι, σρατιόν καὶ εἴκοσι μυριάδων· ἀπαντούσι γάρ ἐξ οὗ τὸ πλῆθος μάχην, οὐ συντεταγμένον. Παρὰ τούτοις δὲ λέγεται καὶ χρυσὸν καταφέρειν τοὺς χειμάρρους· ὑποδέχεσθαι δὲ αὐτὸν τοὺς βαρ-
βάρους φάνταις κατατετρημέναις καὶ μαλλωταῖς δόραῖς· ἀφ' οὗ δὴ μεμιθεῦσθαι καὶ τὸ χρυσόμαλλον δέρας· ἢ δὴ καὶ Ἰβηρας δύμανύμως τοῖς ἐσπερίοις καλοῦσιν ἀπὸ τῶν ἐκατέρωθεν χρυ-
σείων. Χρῶνται δὲ οἱ Σοάνες φαρμάκοις πρὸς τὰς ἀκίδας Θαυμα-
τῶν, ὡς εἰ τοὺς φαρμακτοῖς τετρωμένους βέλεσι λυπεῖν καὶ τὴν δομήν. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἔθνη τὰ πλησίον τὰ περὶ τὸν Καύ-
κασον, λυπρὰ καὶ μικρόβχωρα· τὸ δὲ τῶν Ἀλβανῶν ἔθνος καὶ
τὸ τῶν Ἰβηρῶν, ἀπὸ πληροῦ μαλισκα τὸν λεχθέντα ἴσθμον,
Καυκασία καὶ αὐτὰ λέγοιτ' αὖτε εὐδαιμονα δὲ χώραν ἔχει σφό-
δρα, καλῶς οἰκεῖσθαι διναμένην.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Καὶ δὴ καὶ ἡγε Ἰβηρία οἰκεῖται καλῶς τὸ πλέον πόλεσί τε καὶ ἐποικίοις, ὡς εἰ καὶ κεραμωτὰς εἶναι [τὰς] σέγας, καὶ ἀρχιτεκτο-
νικὴν τὴν τῶν οἰκήσεων κατασκευὴν, καὶ στυγοράς, καὶ τἄλλα
κοινά.

§. 2.

Τῆς δὲ χώρας τὰ μὲν κύκλῳ τοῖς Καυκασίοις ὅρεσι περιέχεται.

314 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

500. Προπεπτώκασι γάρ, ώς εἶπον, ὀγκῶνες ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν εὐχαρποι, περιλαμβάνοντες τὴν σύμπασαν Ἰνδίαν, καὶ συάπτοντες πρὸς τε τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Κολχίδαν ἐν μέσῳ δὲ ἐξι πεδίου ποταμοῖς Διαρρόητον, μεγίστῳ δὲ τῷ Κύρῳ διὰ τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας, εἰσβαλὼν εὐθὺς εἰς τὸ πεδίον τὸ λεχθέν, παραλαβὼν καὶ τὸν Ἀραγον ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέοντα, καὶ ἄλλα ὄδατα, διὰ γενῆς ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει· μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐνεχθείς πολὺς διὰ πεδίων εὐβοτουμένων σφόδρα, δεξάμενος καὶ πλείους [ἄλλους] ποταμοὺς, ὃν ἐξεν δὲ τε Ἀλαζώνιος, καὶ ὁ Σανδοβάνης, καὶ ὁ Φοιτάκης, καὶ Χάνης, πλωτοὶ πάντες, εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβαλλει Θαλατταν. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Κόρος.

§. 3.

Τὸ μὲν οὖν πεδίον τῶν Ἰνδῶν οἱ γεωργικώτεροι καὶ πρὸς εἰρήνην νευευκότες οἴκοιςιν, Ἀρμενιστέ τε καὶ Μηδιστέ ἐσκευασμένοι· τὸν δὲ ὄρειν τὸν οἱ πλείους καὶ μάχιμοι κατέχουσι, Σκυθῶν δόκην ζῶντες καὶ Σαρματῶν, ὡνπερ καὶ δύμοροι καὶ συγγενεῖς εἰσιν· ἀπτονται δὲ δύμως καὶ γεωργίας, πολλάς τε μυριάδας συνάγουσι, καὶ ἐξ ἑαυτῶν καὶ ἐξ ἔκείνων, ἐπειδάν τι συμπέσῃ Θορυβῶδες.

§. 4.

Τέτταρες δὲ εἰσὶν εἰς τὴν χώραν εἰσδολαῖ· μία μὲν διὰ Σαραπονῶν, φρουρίου Κολχικοῦ, καὶ τῶν κατ' αὐτὸ γενῶν, δι' ὃν ὁ Φᾶσις, γεφύραις ἐκατὸν καὶ εἴκοσι περατὸς γινόμενος, διὰ τὴν σκολιότητα, καταρρέει τραχὺς καὶ βίαιος εἰς τὴν Κολχίδα, πολλοῖς χειμαρροῖς κατὰ τὰς ἐπομβρίας ἐκχαραδρουμένων τῶν τόπων. Γεννᾶται δὲ ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ὄρῶν πολλαῖς συμπληρούμενος παγαῖς· ἐν δὲ τοῖς πεδίοις καὶ ἄλλους πρόσλαμβάνει

ποταμοὺς, ὃν ἔξει ὁ τε Γλαῦκος καὶ ὁ Ἰππός πληρωθεὶς δὲ 500.· καὶ γενόμενος πλωτὸς ἐξίησιν εἰς τὸν Πόντον, καὶ ἔχει πόλεις ὄμώνυμον ἐπ' αὐτῷ, καὶ λίμνην πλησίον. Ή μὲν οὖν ἐκ τῆς Κολχίδος εἰς τὴν Ιβηρίαν εἰσβολὴ τοιαύτη, πέτραις, καὶ ἐρύμασι, καὶ ποταμοῖς χαραδρώδεσι διακεκλεισμένη.

§. 5.

Ἐκ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτου Νομάδων, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀναβασίς χαλεπή· καὶ μετὰ ταύτην ποταμίᾳ σενή ἐπὶ τοῦ Ἀράγου ποταμοῦ τεττάρων ἡμερῶν ὅδὸν ἔχουσα ἐφ' ἓνα· φρουρεῖ δὲ τὸ πέρας τῆς ὁδοῦ τεῖχος δύσμαχον· Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀλβανίας, διὰ πέτρας πρῶτον λατομητῆς εἰσοδος, εἶτα διὰ τέλματος, διὰ ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐκ τοῦ Καυκάσου καταπίπτων. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀρμενίας τὰ ἐπὶ τῷ Κύρῳ σενά, καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Ἀράγῳ πρὶν γὰρ εἰς ἀλληλους συμπεσεῖν, ἔχουσιν ἐπικειμένας πόλεις ἐρυμνάς ἐπὶ πέτραις, διεχούσαις ἀλληλῶν ὅσουν ἑκκαίδεκα σαδίους· ἐπὶ 501. μὲν τῷ Κύρῳ, τὴν Ἀρμοζικήν, ἐπὶ δὲ Θατέρῳ Σευσάμορα. Ταύτους δὲ ἔχρησατο ταῖς εἰσβολαῖς πρότερον Πομπήιος, ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὄρμηθείς, καὶ μετὰ ταῦτα Κανίδιος.

§. 6.*

Τέτταρα δὲ καὶ γένη τῶν ὀνθρώπων οίκει τὴν χώραν· ἐν μὲν καὶ πρῶτον, ἐξ οὗ τοὺς βασιλέας καθισάσι, κατ' ἀγχισείκυ τε καὶ ἡλικίαν τὸν πρεσβύτατον, ὁ δὲ δεύτερος δικαιοδοτεῖ καὶ σρατηλατεῖ· δεύτερον δὲ τὸ τῶν ἱερέων, οἱ ἐπιμελοῦνται καὶ τῶν πρὸς τοὺς ὄμβρους δικαίων· τρίτον δὲ τὸ τῶν σρατευομένων καὶ γεωργούντων· τέταρτον δὲ τὸ τῶν λοιπῶν, οἱ βασιλικοὶ δοῦλοι εἰσι, καὶ πάντα διακονοῦνται τὰ πρὸς τὸν βίον. Κοιναὶ δὲ εἰσὶν αὐτοῖς αἱ κτήσεις κατὰ συγγένειαν· ἄρχει δὲ καὶ

316 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

5οι. ταμεύει ἐκάστην ὁ πρεσβύτατος. Τοιοῦτοι μὲν οἱ Ἰβηρες καὶ ἡ γώρα αὐτῶν.

ΚΕΦ. Δ.

§. 1.

ΆΛΒΑΝΟΙ δὲ ποιμενιώτεροι, καὶ τοῦ νομαδικοῦ γένους ἔγυντέρω, πλὴν οὐκ ἄγριοι· ταύτῃ δὲ καὶ πολεμικοὶ μετρίως. Οἰκοῦσι δὲ μεταξὺ τῶν Ἰβηρῶν καὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, πρὸς ἓν μὲν ἀπτόμενοι τῆς Θαλάσσης, πρὸς δύσιν δὲ ὅμοροῦντες τοῖς Ἰβηρσι τῶν δὲ λοιπῶν πλευρῶν τὸ μὲν βόρειον φρουρεῖται τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι· ταῦτα γάρ ὑπέρκειται τῶν πεδίων, καλεῖται δὲ τὰ πρὸς τὴν Θαλάσσην μάλιστα Κεραύνια· τὸ δὲ υότιον ποιεῖ ἡ Ἀρμενία παρήκουσα, πολλὴ μὲν πεδιάς, πολλὴ δὲ καὶ ὄρειν, καθάπερ ἡ Καμβυσηνή, καθ' ἥν ἄμα καὶ τοῖς Ἰβηρσι καὶ τοῖς Ἀλβανοῖς οἱ Ἀρμένιοι συνάπτουσιν.

§. 2.

Οἱ δὲ Κύρος ὁ διαδρέων τὴν Ἀλβανίαν, καὶ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ οἱ πληροῦντες ἐκεῖνον, ταῖς μὲν τῆς γῆς ἀρεταῖς προσλαμβάνουσι, τὴν δὲ Θαλασσαν ἀλλοτριοῦσιν. Ή γάρ χοῦς, προσπίπτουσα πολλή, πληροῖ τὸν πόρον, ὡς καὶ τὰς ἐπικειμένας υσιδρίας ἐξηπειροῦσθαι, καὶ τενάγη ποιεῖν ἀνώμαλα καὶ δυσφύλακτα· τὴν δὲ ἀνώμαλίσιν ἐπιτείνουσιν αἱ ἐκ τῶν πλημμυρίδων ἀνακοπαί. Καὶ δὴ καὶ εἰς σόματα δώδεκα φασὶ μεμερίσθαι τὰς ἐκβολὰς, τὰς μὲν τυφλὰς, τὰς δὲ παντελῶς ἐπιγελῶντας, καὶ μηδὲν ὕφορμον ἀπολείποντα· ἐπὶ πλείους γοῦν, ἡ ἐξήκοντα σαδίους ἀμφιλύγου τῆς ἡγεόνος οὖσης τὴν Θαλάσσην καὶ τοῖς ποταμοῖς, ἀπαν εἶναι μέρος αὐτῆς ἀπροσπέλαξον· τὴν δὲ χοῦν καὶ μέχρι πεντακοσίων παρήκειν σαδίων, θειώδη ποιοῦσαν τὸν αἰγιαλόν.

Πλησίου δὲ καὶ ὁ Ἀράξης ἐμβαλλει, τραχὺς ἐκ τῆς Ἀρμενίας 501: ἐκπίπτων· θὺ δὲ ἐκεῖνος προωθεῖ χοῦν, πορευτὸν ποιῶν τὸ ῥεῖ-
ντρον, ταύτην ὁ Κύρος ἀναπλυροῖ.

§. 3.

Τάχα μὲν οὖν τῷ τοιούτῳ γένει τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεῖ
διαλάττει. Οὐδὲ γάρ τῇ γῇ χρῶνται κατ' ἀξίαν, πάντα μὲν 502.
ἐκφερούσῃ καρπὸν, καὶ τὸν ἡμερώτατον, πᾶν δὲ φυτόν· καὶ γάρ
τὰς αἰειδαλῆ φέρει· τυγχάνει δὲ ἐπιψελείας οὐδὲ μικρᾶς, ἀλλὰ
τάγαθας ἀσπαρτα καὶ ἀνήροτα ἀπαντά φύουσι, καθάπερ
οἱ στρατεύσαντές φασι, Κυκλώπειον τινα διηγούμενοι βίον. Πολ-
λαχοῦ γοῦν σπαρεῖσαν ἄπαξ, δις ἐκφέρειν καρπὸν, ἢ καὶ τρίς·
τὸν δὲ πρῶτον καὶ πεντηκοντάχονυ, ἀνέασον καὶ ταῦτα, οὐδὲ
σιδήρῳ τμηθεῖσαν, ἀλλ' αὐτοῖς ὑλῷ ἀρβτρῳ. Ποτίζεται δὲ πᾶν
τὸ πεδίον, τοῦ Βαβυλωνίου καὶ τοῦ Αἰγυπτίου μᾶλλον, τοῖς
ποταμοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ὕδασιν, ὥστ' αἱ ποώδη φυλάττειν τὴν
ὅψιν· διὰ δὲ τοῦτο καὶ εὔβοιτόν ἐστι πρόσεξι δὲ καὶ τὸ εὐάερον
ἐκείνων μᾶλλον. Ἄσκαφοι δὲ αἱ ἄμπελοι μένουσι διὰ τέλους,
τεμνόμεναι διὰ πενταετηρίδος· [καὶ] νέαι μὲν, διετεῖς ἐκφέρουσιν
ἡδη καρπὸν τελεισι δὲ, ἀποδιδόσαι τοσοῦτον, ὥστε ἀφιάσαι ἐν
τοῖς κλήμασι πολὺ μέρος. Εὔερη δὲ ἐστὶ καὶ τὰ βοσκήματα παρ'
αὐτοῖς, τά τε ἡμέρα καὶ τὰ σκύρια.

§. 4.

Καὶ οἱ ἀνθρώποι καλλει καὶ μεγέθει διαφέρουσες. Ἀπλοῖ
δέ, καὶ οὐ καπηλικοί· οὐδὲ γάρ νομίζουσι τὰ πολλὰ χρῶνται,
οὐδὲ ἀρεθμὸν ἴσασι μείζω τῶν ἑκατόν· ἀλλὰ φορτίοις τὰς ἀμο-
βάς ποιοῦνται· καὶ πρὸς τὰλλα δὲ τὰ τοῦ βίου ῥαθύμως ἔχου-
σιν. Ἀπειροι δὲ εἰσὶ καὶ μέτρων τῶν ἐπ' ἀκριβέσες, καὶ σαδιμῶν·
καὶ πολέμου δὲ, καὶ πολιτείας, καὶ γεωργίας ἀπρονοήτως

318 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

502. ἔχουσιν ὅμως δὲ καὶ πεζοί, καὶ ἀφ' ἵππων ἀγωνίζονται, ψιλοί τε καὶ κατάφρακτοι, καθάπερ Ἀρμένιοι.

§. 5.

Στελλουσιν δὲ μεῖζων τῆς Ἰβηρῶν στρατιᾶς. Όπλιζουσι γάρ καὶ ἐξ μυριάδας ἀνδρῶν· ἵππεας δὲ δισμυρίους καὶ δισχιλίους, ὅσοις πρὸς Πορπῆιον διεκινδύνευσαν. Καὶ τούτοις δὲ συμπολεμοῦσιν οἱ νομάδες πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ὡσπερ τοῖς Ἰβηρσι κατὰ τὰς αὐτὰς αὐτίας. ἄλλως δὲ ἐπιχειροῦσι τοῖς ἀνθρώποις πόλισσας, ὥστε καὶ γεωργεῖν κωλύουσιν. ἀκοντιστὶ δὲ εἰσὶ καὶ τοξόται, θώρακαις ἔχοντες καὶ θυρεούς περικραταντες δὲ θήρεια παραπλησίως τοῖς Ἰβηρσιν. Εἴς δὲ τῆς Ἀλβανῶν χώρας καὶ ἡ Κασπιανὴ, τοῦ Κασπίου ἔθνους ἐπώνυμος, οὔπερ καὶ ἡ Θάλασσα, ἀφανοῦς δύτος νυνί. Ἡ δὲ ἐκ τῆς Ἰβηρίας εἰς τὸν Ἀλβανίαν εἰσβολὴ διὰ τῆς Καμβυσηνῆς ἀνύδρου τε καὶ τραχείας ἐπὶ τὸν Ἀλαζώνιον ποταμόν. Θηρευταὶ δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κύνες αὐτῶν εἰς ὑπερβολὴν, οὐ τέχνῃ μᾶλλον, ἡ σπουδὴ τῇ περὶ τοῦτο.

§. 6.

503. Διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς. Νυνὶ μὲν οὖν εἰς ἀπάντων ἄρχει· πρότερον δὲ *καὶ* καθ' ἐκάστην γλώτταν ἴδιᾳ ἐβασιλεύοντο ἔκαστοι. Γλώτται δὲ εἰσὶν ἐξ καὶ εἴκοσι αὐτοῖς, διὰ τὸ μὴ εὐεπίμικτον πρὸς ἄλλοις. Φέρει δὲ γῆ καὶ τῶν ἐρπετῶν ἔνια τῶν θανατίμων, καὶ σκορπίους, καὶ φαλαγγιας· τῶν δὲ φαλαγγιών τὰ μὲν ποιεῖ γελῶντας ἀποθνήσκειν, τὰ δὲ κλαίοντας πόλιν τῶν οἰκείων.

§. 7.

Θεοὺς δὲ τιμῶται Ἡλιος καὶ Δία καὶ Σελήνη· διαφερόντως

δὲ τὴν Σελήνην. Εἶτα δὲ αὐτῆς τὸ ιερὸν τῆς Ἰβηρίας πλησίου[·] 503. ιερᾶται δὲ σύντορ ἐντιμότατος μετά γε τὸν βασιλέα, προεξώς τῆς ιερᾶς χώρας (πολλῆς καὶ εὐάνθρου καὶ αὐτῆς) καὶ τῶν ιεροδούλων, ὃν ἐν Θουσιώστι πολλοὶ καὶ προφητεύουσιν· διὸ δὲ αὐτῶν, ἐπὶ πλέον κατάσχετος γενόμενος, πλανᾶται κατὰ τὰς ὥλας μόνος, τοῦτον συλλαβὼν δὲ ιερεὺς, ἀλύσει οὐκέτισας ιερῷ τρέφει πολυτελῶς τὸν ἐνιαυτὸν ἔκεινον· ἔπειτα προαγθεῖς εἰς τὴν Νυσίαν τῆς Θεοῦ, σὺν δὲ λοις ιερείοις θύεται μυρισθείς. Τῆς δὲ θυσίας ὁ τρόπος οὗτος. ἔχων τις ιερὸν λόγγον, ἥπερ ἐξει πόρος εἰς τὴν θυσίαν τῆς θεοῦ, οὐκ ἀπειρος τούτου· πεσόντος δὲ σημειοῦνται μαυτέλαι τινὲς ἐκ τοῦ πτώματος, καὶ εἰς τὸ κοινὸν ἀποφάνησιν κομισθέντος δὲ τοῦ σώματος εἰς τις χωρίον, ἐπειδιόντων απαντες καθαρσίῳ χρώμενοι.

§. 8.

Τὸ περβαλλόντως δὲ *καὶ* τὸ γῆρας τιμῶσιν Ἀλβανοί, καὶ τὸ τῶν ἄλλων, οὐ τῶν γονέων μόνων. Τεθυηκότων δὲ οὐχ ὅσιον φροντίζειν, οὐδὲ μεμυῆσθαι. Συγκατορύττουσι μέντοι τὰ χρήματα αὐτοῖς· καὶ διὰ τοῦτο πένητες ζῶσι, οὐδὲν πατρῷον ἔγοντες. Ταῦτα μὲν περὶ Ἀλβανῶν. Λέγεται δὲ Ἰάσονα μετὰ Ἀρμένου τοῦ Θετταλοῦ κατὰ τὸν πλοῦν, τὸν ἐπὶ τοὺς Κολχούς, δρυῆσαι μέχρι τῆς Καισπίας Θαλάττης, καὶ τὴν τε Ἰβηρίου καὶ τὴν Ἀλβανίαν ἐπελθεῖν, καὶ πολλὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μηδίας· ὡς μαρτυρεῖ τός τε Ἰασόνια καὶ ἄλλα ὑπομνήματα πλείω. Τὸν δὲ Ἀρμένου εἶναι ἐξ Ἀρμένου πόλεως, τῶν περὶ τὴν Βοιβητὸν λίμνην, μεταξὺ Φερῶν καὶ Λαρίσσης· τοὺς σὺν αὐτῷ τε οἰκίσαι τὴν τε Ἀκιλισιώνην καὶ τὴν Συσπιρίτιν ἕως Καλαγανῆς καὶ Ἀδιαβηνῆς· καὶ δὴ καὶ τὴν Ἀρμενίαν ἐπόνυμον καταληπεῖν.

Κ Ε Ε. Ε.

§. 1.

503. Εν δὲ τοῖς ὑπέρ τῆς Ἀλβανίας ὄρεσι καὶ τὰς Ἀμαζόνας οἰκεῖν φασί. Θεοφάνης μὲν οὖν, ὁ συγρατεύσας τῷ Πομπήῳ, καὶ γενόμενος ἐν τοῖς Ἀλβανοῖς, μεταξὺ τῶν Ἀμαζόνων καὶ τῶν Ἀλβανῶν φησί Γῆλας οἴκειν καὶ Λιγας Σκύθας· καὶ ἔτι εὐταῦρος τὸν Μερμάδαλυ ποταμὸν τούτων τε καὶ τῶν Ἀμαζόνων ἀνὰ μέσον.

§. 2.

Ἄλλοι δὲ, ὃν καὶ ὁ Σικήψιος Μητρόδωρος καὶ Υψηλράτης, οὐδὲ αὐτοὶ ἀπειροι τῶν τόπων γεγονότες, Γαργαρεῖσιν ὅμόρους αὐτάς φασιν οἴκειν ἐν ταῖς ὑπωρείαις ταῖς πρὸς ἄροκτον τῶν Καυκασίου ὄρῶν, δὲ καλεῖται Κεραύνια, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον καθ' αὐτὰς, αὐτούργοντας ἐκατά, τὰ τε πρὸς ἄροτον καὶ φυτουργίαν, καὶ τὰ πρὸς τὰς νομάς, καὶ μάλιστα τῶν ἵππων· τὰς δὲ ἀλκιμωτάτας ἐφ' ἵππων κυνηγεσίαις πλεονάζειν, καὶ τὰ πολέμια ἀσκεῖν. Απάστας δὲ ἐπικεκαῦσθαι τὸν δεξιὸν μαξὸν ἐκ νηπίων, ὡς εὐπετῶς χρῆσθαι τῷ βραχίονι πρὸς ἐκάστην χρείαν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις πρὸς ἀκοντισμόν· χρῆσθαι δὲ καὶ τόξῳ, καὶ σαγάρει, καὶ πέλτῃ· δοράς δὲ Θηρίων ποιεῖσθαι ἐπίκρανά τε καὶ σκεπάσματα, καὶ διαζώματα. Δύο δὲ μῆνας ἔξαιρέτους ἔχειν τοῦ ἔαρος, καθ' οὓς ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ πλησίον ὄρος, τὸ διορίζον αὐτάς τε καὶ τοὺς Γαργαρέας. Αναβαίνουσι δὲ κακεῖνοι κατὰ ἔθος τι παλαιὸν, συνθέσοντές τε καὶ συνεσόμενοι ταῖς γυναιξὶ, τεκνοποιίας χάριν, ἀφανῶς τε καὶ ἐν σκότει, ὁ τυχῶν τῇ τυχούσῃ ἐγκύμονας δὲ ποιήσαντες ἀποπέμπουσιν. Αἱ δὲ, διὰ μὲν ὅν Θῆλυ τέκωσι, κατέχουσιν

κατέχουσιν αὐτοῖς, τὰ δὲ ἄρρενα κομίζουσιν ἐκείνοις ἐκτρέφειν· 504.
ἀκείνωται δὲ ἕκας ὁ πρὸς ἕκαστον νομίζων υἱὸν διὰ τὴν σύγνοιαν.

§. 3.

Οὐδὲ Μερμόδας καταρράκτων ἀπὸ τῶν ὄρῶν διὰ τῆς τῶν
Ἀμαζόνων, καὶ τῆς Σιρακηνῆς, καὶ δισὶ μεταξὺ ἔρημος, εἰς
τὸν Μαιῶτην ἐκδίδωσι. Τοὺς δὲ Γαργαρέας συναναβήναι μὲν
ἐκ Θερισκύρας φασὶ ταῖς Αμαζόσιν εἰς τούσδε τοὺς τόπους·
εἴτ' ἀποσάντας αὐτῶν, πολεμεῖν μετὰ Θρᾳκῶν καὶ Εὐβοέων
ταῦτα, πλανηθέντων μέχρι Δεῦρο, πρὸς αὐτάς· ὡς ερον δὲ κατα-
λησαμένους τὸν πρὸς αὐτάς πόλεμον ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι ποιήσα-
σθαι συμβάσεις, ὡς τέκνων συγκοινωνεῖν μόνον, ζῆν δὲ καθ'
αὐτοὺς ἐκατέρους.

§. 4.

Ἴδιον δέ τι συμβίβηκε τῷ λόγῳ [τῷ] περὶ τῶν Αμαζόνων. Οἱ
μὲν γάρ ἄλλοι τὸ μυθῶδες καὶ τὸ ἴσορικὸν διωρισμένον ἔχουσι·
τὰ γάρ παλαιά, καὶ φευδῆ, καὶ τερατώδη, μῆδοι καλοῦνται· ἡ
δὲ ἴσορία βούλεται τάληθεῖς, ἃν τε παλαιὸν, ἃν τε νέον· καὶ τὸ
τερατώδες ἡ οὐκ ἔχει, ἡ σπάνιον. Περὶ δὲ τῶν Αμαζόνων τὰ
αὐτὰ λέγεται καὶ νῦν καὶ παλαι, τερατώδη τ' ὄντα, καὶ πί-
τεως πόρρω. Τίς γάρ ὅν πιτεύσειεν, ὡς γυναικῶν στρατὸς, ἡ
πόλις, ἡ ἔδυνος συσταίη ὃν ποτε χωρὶς ἄνδρων; καὶ οὐ μόνον
γε συσταίη, ἄλλα καὶ ἐφόδους ποιήσαιτο ἐπὶ τὴν ἄλλοτρίαν,
καὶ κρατήσειεν οὐ τῶν ἐγγύς μόνον, ὡς εκείνη μέχρι τῆς νῦν
Ιωνίας προελθεῖν, ἄλλα καὶ διαπόντιον σείλαιτο στρατιῶν μέχρι 505.
τῆς Αττικῆς; Τοῦτο γάρ δημοιον, ὡς ὅν εἰ τις λέγοι, τοὺς μὲν
ἄνδρας γυναικας γεγονέναι τοὺς τότε, τὰς δὲ γυναικας ἄνδρας.
Ἄλλα μὴν ταῦτα γε αὐτὰ καὶ νῦν λέγεται περὶ αὐτῶν· ἐπιτείνει
δὲ τὴν ἴδιότητα καὶ τὸ πιτεύσθαι τὰ παλαιά μᾶλλον, ἡ τὰ νῦν.

§. 5.

505. Κτίσεις γοῦν πόλεων καὶ ἐπωνυμίαι λέγονται, καθάπερ Ἐφέσου καὶ Σμύρνης καὶ Κύρης καὶ Μυρίνης, καὶ ταφαὶ, καὶ ἄλλα ὑπομνήματα· τὸν δὲ Θερμίσκυρον, καὶ τὰ πέρι τὸν Θερμώδοντα πεδία, καὶ τὰ ὑπερκείμενα ὄρη, ἀπαντες Ἀραζόνων καλοῦσι, καὶ φασὶν ἔξελαθῆναι αὐτὰς ἐνθένδε. Ὁπου δὲ νῦν εἰσιν, οὐδίγοι τε καὶ ἀναποδείκτως καὶ ἀπίστως λέγοντες ἀποφαίνονται· καθάπερ καὶ περὶ Θαλητρίας, ἣν Ἀλεξάνδρῳ συμμίξαι φασὶν ἐν τῇ Ὑρκανίᾳ, καὶ συγγενέσθαι τεκνοποιίας χάριν, δύναστεύουσαν τῶν Ἀραζόνων. Οὐ γάρ ὁμολογεῖται τοῦτο· ἀλλὰ, τῶν συγγραφέων τοσούτων ὅντων, οἱ μᾶλιστα τῆς ἀληθείας φροντίσαντες οὐκ εἰρήκασιν· οὐδὲ οἱ εἰπόντες τὰ αὐτὰ εἰρήκασι. Κλείταρχος μέν φησι τὸν Θαλητρίαν ἀπὸ Κασπίου πυλῶν καὶ Θερμώδοντος ὄρμηθεῖσαν ἐλθεῖν πρὸς. Ἀλεξάνδρου· εἰσὶ δὲ ἀπὸ Κασπίου εἰς Θερμώδοντα σάδιοι πλείους ἔξακισχιλίων· καὶ τὰ πρὸς τὸ ἔνδοξον Νερυλληθέντα καὶ ὁμολογῆται παρὰ πάντων, οἵ γε πλάσσαντες ἦσαν οἱ κολοκείας μᾶλλον, ἢ ἀληθείας φροντίζοντες.

§. 6.

Οἷον τὸ τὸν Καύκασον μετενεγκεῖν εἰς τὰ Ἰνδικὰ ὄρη, καὶ τὴν πλησιάζουσαν ἐκείνοις ἐώσαν Ναλατταν, ἀπὸ τῶν ὑπερκείμενων τῆς Κολχίδος καὶ τοῦ Εὔξείνου ὄρῶν· ταῦτα γάρ οἱ Ἐλληνες Καύκασον ὠνόμαζον, διέχοντα τῆς Ἰνδικῆς πλείους, ἡ τρισμυρίους σάδιους· καὶ ἐνταῦθα ἐμυθεύσαντο τὰ περὶ Προμηθέως καὶ τῶν δεσμῶν αὐτοῦ· ταῦτα γάρ *τὰ* ὑγατα· πρὸς ἔω ἐγνώριζον οἱ τότε. Ή δὲ ἐπὶ τὸν Ινδοὺς σρατεία Διονύσου καὶ Ἡρακλέους ὑπερογενῆ τὴν μυδοποιίαν ἐμφαίνει· ἀτε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τὸν Προμηθέα λῦσαι λεγομένου χιλιάσιν ἐτῶν ὕστερον. Καὶ

τὸν μὲν ἐνδοξότερον τὸ τὸν Ἀλέξανδρον μέχρι τῶν Ἰνδικῶν ὄρων 505.
καταστρέψασθαι τὸν Ἀσίαν, ἣ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Εὐξείνου
καὶ τοῦ Καυκάσου· ἀλλὰ διὰ τὴν δόξαν τοῦ ὄρους καὶ τοῦνομα,
καὶ τὸ τὸν περὶ Ιάσονα δοκεῖν μακροτάτην στρατείαν τελέσαι τὴν
μέχρι τῶν πλησίου Καυκάσου, καὶ τὸ τὸν Προμηθέα παρα-
δεδόθαι δεδεμένου ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις τῆς γῆς ἐν τῷ Καυκάσῳ, 506.
χαριεῖσθαι τι τῷ βασιλεῖ ὑπέλαβον οἱ τοῦνομα τοῦ ὄρους μετ-
εγκαύτες εἰς τὴν Ἰνδικήν.

§. 7.

Τὰ μὲν οὖν ὑψηλότατα τοῦ ὄντως Καυκάσου τὰ νοτιώτατά
ἐστι, τὰ πρὸς Ἀλβανίαν, καὶ Ἰβηρίαν, καὶ Κολχους, καὶ Ἕπιοχους.
Οίκοισι δὲ οὓς εἶπον τοὺς συνερχομένους εἰς τὴν Διοσκουρίδα·
συνέρχονται δὲ τὸ πλεῖστον ἀλῶν χάριν. Τούτων δ' οἱ μὲν τὰς
ἀκρωτείας κατέχουσιν, οἱ δὲ ἐν νάπαις αὐλίζονται· καὶ ζῶσιν
ἀπὸ Θηρείων σαρκῶν τὸ πλέον, καὶ καρπῶν ἀγρίων, καὶ γά-
λακτος. Αἱ δὲ κορυφαὶ, χειμῶνος μὲν, ἀβατοι· Θέρους δὲ,
προσβαίνουσιν, ὑποδεύμενοι κεντρωτὰ ὡμοβόηνα. δίκην τυμ-
πάνων πλατέα, διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυσταλλους. Κατα-
βαίνουσι δὲ ἐπὶ δορᾶς κείμενοι, καὶ σὺν τοῖς φορτίοις κατοι-
σθαίνοντες· ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀτροπατίαν Μηδίαν, καὶ κατὰ
τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ συμβαίνει· ἐνταῦθα δὲ καὶ τρο-
χίσκοι ξύλινοι κεντρωτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται. Τοῦ γοῦν
Καυκάσου τὰ μὲν ἄκρα, τοιαῦτα.

§. 8.

Καταβαίνοντι δὲ εἰς τὰς ὑπωρείας ἀρκτικώτερα μέν ἐστι τὰ
κλίματα, ἥμερώτερα δέ· καὶ δὴ γάρ συνάπτει τοῖς πεδίοις τῶν. Σι-
ράκων. Εἰσι δὲ καὶ Τσωγλοδύται τινὲς, ἐν φωλεοῖς οἴκοιντες
διὰ τὰς ψύχην παρ' αἷς καὶ ἀλφίτων ἐστὶν εὔπορία. Μετά-

324 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

506. δὲ τοὺς Τρωγλοδύτας, καὶ Χαικοῖται, καὶ Πολυφάγοι τοὺς καλούμενοι, καὶ εἰ τῶν Εἰσαδίκων κῶμαι δυναμένων γεωργεῖν, διὸ τὸ μὴ παντελῶς ὑποπεπτωχέναι ταῖς ὅριτοις.

§. 9.

Οἱ δὲ ἐφεξῆς νότιοι Νομάδες, οἱ μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος καὶ τῆς Κασπίας, Ναβιανοί καὶ Παγκάνοι· καὶ νότη τὰ τῶν Σιράκων καὶ Αόρσων φῦλα. Δοκοῦσι δὲ οἱ Αόρσοι καὶ οἱ Σίρσκες φυγάδες εἶναι τῶν ἀνωτέρω καὶ προσαρκτίων μᾶλλον Αόρσων. Άβέσκος μὲν οὖν, ὁ τῶν Σιράκων βασιλεὺς, τὸνίκα Φαρνάκης τὸν Βόσπορον εἶχε, δύο μυριάδας ἵππεων ἔζελλε· Σπαδίνης δὲ, ὁ τῶν Αόρσων, καὶ εἴκοσιν οἱ δὲ ἄνω Αόρσοι καὶ πλείονας· καὶ γὰρ ἐπεκράτουν πλείονος γῆς, καὶ σχεδόν τι τῆς Κασπίων παραλίας τῆς πλείστης ἥρχου· ὡς ε καὶ ἐνεπορεύοντο καμήλοις τὸν Ἰνδικὸν φόρτον καὶ τὸν Βαβυλώνιον, παρά τε Αρμενίων καὶ Μήδων διαδεχόμενοι· ἔχρυσοφόρουν δὲ διὸ τὴν εὐπορίαν· Οἱ μὲν οὖν Αόρσοι τὸν Τάναιν παροικοῦσιν· οἱ Σίρσκες δὲ τὸν Αχαρδέον, διεκ τοῦ Καυκάσου ρέων, ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Μαιώτιν.

Κ Ε Φ. Σ.

§. 1.

Η δὲ δευτέρα μερὶς ἀρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Κασπίας Θαλάσσης,
507. εἰς ἣν κατέπαυεν ἡ προτέρα· καλεῖται δὲ ἡ αὐτὴ Θαλάσσα καὶ Τρκανία. Δεῖ δὲ περὶ τῆς Θαλάσσης εἰπεῖν πρότερον ταύτης, καὶ τῶν προσοίκων ἐθνῶν. Εἰς δὲ ὁ κόλπος ἀνέχων ἐκ τοῦ Όκεανοῦ πρὸς μεσημβρίαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἴκανῶς σενὸς, ἐνδοτέρω δὲ πλατύνεται προῖων, καὶ μᾶλιστα κατὰ τὸν μυχὸν ἐπὶ γαδίους που πεντακισχιλίους· ὁ δὲ εἰσπλους μέχρι τοῦ

μυχοῦ μικρῷ πλείων ἀν εἴη, συνάπτων πως ἡδη τῇ ἀσθετικῇ. 507.
 Φησὶ δὲ Ἐρατοσθένης, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γνώριμου περί-
 πλουν τῆς Θαλάττης ταύτης, τὸν μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ
 τοὺς Καδουσίους εἶναι πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων· τὸν
 δὲ παρὰ τὴν Αναρισκῶν καὶ Ἀμάρδων, καὶ Γρκανῶν, μέχρι τοῦ
 σόματος τοῦ Ωξου ποταμοῦ, τετρακισχιλίων καὶ δικακοσίων·
 ἐνθει δὲ περὶ τοῦ Ἰαξάρτου δισχιλίων τετρακοσίων. Δεῖ δὲ περὶ^{ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΤΟΜΕΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ}
 τῶν ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, καὶ τοῖς ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτετοπισμένοις,
 ἀπλούστερους ἀκούειν, καὶ μᾶλιστα περὶ τῶν διατημάτων.

§. 2.

Εἰσπλέοντι δὲ ἐν δεξιᾷ μὲν τοῖς Εὐρωπαῖοις οἱ συνεχεῖς
 Σκύθαι νέμονται καὶ Σαρμάται, οἱ μεταξὺ τοῦ Ταναϊδος καὶ
 τῆς Θαλάττης ταύτης, Νομάδες οἱ πλείους περὶ ὧν εἰρήκαμεν.
 ἐν ἀριστερᾷ δὲ οἱ πρὸς ἔω Σκύθαι, Νομάδες καὶ οὗτοι, μέχρι^{περ}
 τῆς ἑώρας Θαλάττης καὶ τῆς Ἰνδικῆς παρατείνοντες. Ἀπαντας
 μὲν δὴ τοὺς προσβόρρους κοινῶς οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλήνων συγ-
 γραφεῖς Σκύθας καὶ Κελτοσκύθας ἐκάλουν. Οἱ δὲ τὸ πρῶτον
 διελόντες, τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου, καὶ Ίσρου, καὶ Ἀδρίου
 κατοικοῦντας, ὑπερβορέους ἔλεγον, καὶ Σαυρομάτας, καὶ Ἀρι-
 μασπούς· τοὺς δὲ πέραν τῆς Κασπίας Θαλάττης, τοὺς μὲν,
 Σάκας, τοὺς δὲ, Μασσαγέτας ἐκάλουν, οὐκ ἔχοντες ἀκριβῶς
 λέγειν περὶ αὐτῶν οὐδὲν, καίπερ τὸν πρὸς Μασσαγέτας τοῦ Κύ-
 ρου πολεμον ἴστοροῦντες. ἄλλ' οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν ἡκρίβωτο
 πρὸς ὅλην θείαν, οὔτε τὰ παλαιά τῶν Περσικῶν, οὔτε τῶν
 Μηδικῶν, ή Συριακῶν ἐς πίσιν ἀφικνεῖτο μεγάλην, διὸ τὴν
 τῶν συγγραφέων ἀπλότητα καὶ φιλομνησίαν.

§. 3.

Όρῶντες γάρ τοὺς φαινερῶς μνησογράφους εὑδοκιμοῦντας,

Φ 3

326 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

507. ὡντησαν καὶ αὐτοὶ παρέξεοθαι τὴν γραφὴν ἡδεῖαν, ἐὰν ἐν 150-
ρίᾳ σχῆματι λέγωσιν, ἀ μηδέποτε εἶδον, μῆτε ἱκουσαν, ἢ
οὐ παρό γε εἰδότων, σκοποῦντες αὐτὸ μόνον τοῦτο, ὃ τι
ἀκρόαστιν ἡδεῖαν ἔχοι καὶ Θαυμαστήν. Πάντα δὲ τὰς Ήσιόδῳ
508. καὶ Ὀμήρῳ πιστεύσειν ἡρωολογοῦσι, καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς,
ἢ Κτησίᾳ τε, καὶ Ηροδότῳ, καὶ Ἑλλάνιῳ, καὶ ὄλλοις τοιούτοις.

§. 4.

Οὐδὲ τοῖς περὶ Ἀλεξανδροῦ δὲ συγγράψασι βαθὺν πιστεύειν
τοῖς πολλοῖς καὶ γάρ οὗτοι βαθιούργοισι διὰ τε τὴν δόξαν τοῦ
Ἀλεξανδροῦ, καὶ διὰ τὸ τὴν στρατείαν πρὸς τὰς ἐσχατιὰς γε-
γονέναι τῆς Ασίας πόρρω ἀφ' ἡμῶν τὸ δὲ πόρρω δισέλεγχτον.
Η δὲ τῶν Ρωμαίων ἐπικράτεια καὶ ἡ τῶν Παρθιαίων πλεῖόν τι
προσεκαλύπτει τῶν παραδεδομένων πρότερον. Οἱ γάρ περὶ
ἔκεινων συγγράφοντες, καὶ τὰ χωρία καὶ τὰ ἔθνη, ἐν οἷς αἱ
πράξεις, πιστότερον λέγουσιν, ἢ οἱ πρὸ αὐτῶν μᾶλλον γάρ
κατωπτεύκαστοι.

Κ Ε Φ. Z.

§. 1.

Τοὺς δὲ οὓς ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸ Κάσπιον πέλαγος
παροικοῦντας Νομάδας, Δάδας, οἱ νῦν προσαγορεύουσι, τοὺς
ἐπονομαζόμενους Πάρνους· εἴτα ἔρημος πρόκειται μεταξὺ,
καὶ ἐφεξῆς ἡ Τίρκανία, καθ' ἣν ἔδη πελαγίζει μέχρι τοῦ συ-
άψι τοῖς Μηδικοῖς ὅρεσι καὶ τοῖς Αρμενίων. Τούτων δὲ ἐσὶ
μηνοειδὲς τὸ σχῆμα κατὰ τὰς ὑπώρειας, αἱ τελευτῶσαι πρὸς
Θαλασσαν, ποιοῦσι τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. Οίκει δὲ τὴν παρ-
ώρειαν ταύτην μέχρι τῶν ἄκρων ἀπὸ Θαλάττης ἀρξαμένοις, ἐπὶ
μικρὸν μὲν τῶν Ἀλβανῶν τι μέρος καὶ τῶν Αρμενίων· τὸ δὲ